

J.E.S. – Norges beste innrigger?

I 1920 kjøpte Bærums Roklub (merk skrivemåten) sin tredje innrigger. Dette var en konkurransebåt bygget av Deichmann & Richie i Rotterdam, og fikk navnet Hollenderen. Den viste seg å være en meget god og rask båt. Den hadde en karakteristisk, nesten loddrett baug, og var bred på midtpartiet, men forholdsvis smal for- og akter, slik at baugroeren og stroken hadde litt kortere årer enn roer to og tre. Allerede samme år vant klubben sitt aller første NM med denne båten, i junior innrigger. I de kommende årene fikk klubben en rekke seire med Hollenderen. Blant annet NM i senior i 1922, 1923 og 1924. Nordisk Mesterskap i 1934 og igjen NM i junior innrigger i 1950. Verftet var i drift fra 1885-1962 og var opprettet av Gerhard Deichmann og John Richie. Sønnen til førstnevnte, Emil, hadde et godt øye for hva som gjorde at en båt gikk fort. Han rodde også og vant dertil et løp. Da det ble oppdaget hvem han var, nektet arrangørene å gi ham premie. Klubben hadde faktisk hele fem båter fra dette verftet.

I 1951 begynte Hollenderen å merkes av 30 års bruk. Derfor ble det besluttet å anskaffe en ny innrigger. Det var ønske om en tilnærmet blåkopi av Hollenderen, men det var et problem – penger. Båten kostet tross alt over 4 000 kroner, og kun halvparten var tilgjengelig på båtfondet. Daværende sekretær, Johan Erik Stangebye jr. foreslo papirinnsamling, men distriktet var allerede delt av andre klubber. Som kolonialhandler sendte han et forslag til Bærum Kolonialkjøpmenn med tilbud om innhenting av tomemballasje. De sluttet opp om tiltaket, og hver 14. dag gjennom hele sesongen kjørte to lastebiler med ungdomsroere på planet rundt og hentet inn til sammen 21,4 tonn papp og kartong. Dette ga i rede penger kr 2 835,65, og dermed var den resterende halvparten til båten sikret.

Denne nye båten, bygget av Gerh. Deichmann i Rotterdam, fikk navnet J.E.S. Oppkalt etter en av klubbens stiftere og dens første formann (1917–1919, 1921–1927), J. E. Stangebye sr. Stangebye (f. 1887) hadde tidligere vært aktiv roer i Ormsund Roklub og var der blitt kjent med dr. Peter Torgersen, Bærums Roklubs «far», som også opprinnelig var Ormsundroer. Da Torgersen flyttet til Nesøya i 1916 traff de hverandre ofte i hans hjem.

J.E.S. var om mulig en enda bedre båt enn forgjengeren Hollenderen. Bærum Roklubb høstet en lang rekke seire med denne, nærmest unike båten, og det gikk gjetord om hvor bra den var. Andre klubber stod i kø for å få låne den i regattaer, når Bærum ikke skulle bruke den selv. Spesielt langveisfarende klubber som Trondhjems Roklubb, Trondhjems Kvinnelige Roklubb og Kristiansand Roklubb var ivrige til å låne den. Noe som også ga resultater til angjeldende klubber. Pussig var det da at Kristiansand Roklubb under NM i Sandefjord 1957 forlangte den kontrollmålt. Det viste seg da at den var 2 cm for smal på midten i den angivelige vannlinjen. Dette skjedde på lørdag og båten skulle brukes i søndagens regatta og kunne derfor ikke lånes ut. For å unngå protester reiste Jens Lyche, daværende formann, og Bjarne Larsen, Jens' og klubbens sjåfør hjem til Sandvika i nattens mulm og mørke og byttet J.E.S. med Hollenderen. Og i denne båten, som lekket som en sil, rodde klubbens unge og lette begynnerlag inn til seier over lag som bl.a. bestod av barkedde idrettskarer med karrierer på skøytebanen og sykkelsetet.

Etter å ha blitt underkjent, måtte det gjøres noe med J.E.S. Hvordan skulle den få den riktige bredden? Klubben fikk høre om et liknende tilfelle i Sverige og kontaktet båtbyggeren som hadde utført arbeidet der. Han kunne dessverre ikke påta seg å hjelpe, men sendte alle opplysninger om hvordan arbeidet skulle utføres. Båten måtte blokkes ut. Først måtte alle spant og all innredning i to meters lengde fjernes, og så måtte den presses ut med jerntvinger.

Deretter måtte det lages nye spanter med nye profiler til begge sider for at den skulle få de riktige målene på de riktige stedene. Og det fikk den. Dette arbeidet ble utført av klubbens materialsjef Bjørn Christoffersen i løpet av høst, vinter og vår.

Ved neste NM, i Horten, var det møtt frem en stor skare tilskuere i tillegg til en svært skeptisk målerstab. Breddemalen kom på, og spenningen var stor – bredden godkjent. Vekt OK.

Lengde – 4 cm for lang. Protest, mål på nytt! Ny måling – 1,5 cm for lang. Skjær av baugen!

Mål på nytt! Målingen var foretatt med lerrettsbånd som kan ha en tendens til å kunne strekke og krympe med temperaturen. NSRs båtmann kom med et stålbånd og båten ble kontrollmålt enda en gang, og nå – lengde 10,50 m nøyaktig på millimeteren! Godkjent! Antakelig til ergrelse hos enkelte.

Det ble et nytt NM til J.E.S. denne dagen, og i tillegg til de mange nye seire i vanlige nasjonale regattaer, vant denne båten NM også i 1960, 1963, 1964, 1966, 1970, 1973, 1974 og 1976, det siste året innrigger ble rodd i NM.

Den endte sine dager under den katastrofale brannen i Båtsportens Hus i 1996.

Bærum 3.2.2021

Knut Ødegaard